

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

Pe an: 12 coroane
Pe 6 luni: 6 "
Pe 3 luni: 3 "
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Întru mulți ani Stăpâne!

Podoaba vieții e talentul,
cununa talentului e caracterul.

Cadrele unui iubileu devin strălucitoare, dacă se statornicesc faptele sărbătoritului, imprimându-se ele cu dalta judecății obiective în inimile celorce prăznuesc.

La sărbătoarea sf. proroc Ilie din acest an și noi prăznuim. În această zi Prea Sfinția Sa episcopul nostru Dr. E. Miron Cristea împlinește cincizeci de ani. Adumbrească-se deci praznicul nostru de aureola faptelor, cari rămân, ale arhiereului neamului românesc: Dr. E. Miron Cristea.

Episcopul Miron e fecior de țaran din Toplița-română (Ardeal).

Familia Cristea e originară din comuna Potoc (comitatul Murăș-Turda). Unul dintre strămoșii episcopului, anume Vasile Cristea, eră „birău domnesc” peste averea baronului din Potoc, cu numele Kemény. Iobagul Vasile Cristea eră om îndrăzneț, care adeseori se împotriviă poruncilor și tiraniilor domnești. Deaceea a și fost închis și judecat să fie tăiat în grapă de coase. Țăranii au trimis însă vorbă Domnului, că în ziua în care va fi tăiat Vasile Cristea, va pieri și familia Kemény până la cea din urmă odraslă. Baronul, în urma acestei amenințări, s'a răzgândit și a poruncit argaților să mute gospodăria iobagului răsvrătit în fundul munților, în Toplița-română. Pe urmă i-a dat drumul și lui Vasile Cristea, care, când a văzut iarăș sfântul soare, a mulțumit lui Dumnezeu și s'a îndreptat spre vatra bordeiului său. N'a mai dat însă de urma lui. Pe unde fusese gospodăria sa, cră loc pustiu. Sătenii i-au spus ce făcuse stăpânul. N'a avut încătrău, și-a luat toiagul în mână și a plecat să-și caute nevasta și feciorul. Așa a ajuns familia Cristea în Toplița-română.

În sufletul episcopului Miron desigur că trăiește și firea acestui strămoș îndrăzneț, precum și dorința de a duce mai departe lupta împotriva stăpânilor cari trăiesc din sudoarea feții țărănești.

Ilie Cristea, feciorul țaranului voinic

George Cristea și a țărancei cuminți Domnița, din copilărie a avut dragoste pentru învățătură. Ființa lui piapândă și visătoare îl predestinase s'ajungă călugăr-cărturar, care trăiește mai mult cu sufletul. Și-a făcut studiile la liceul săsesc din Bistrița și a trecut examenul de maturitate la liceul românesc din Năsăud. Sfânta teologie a urmat-o la seminarul Andreian din Sibiu, iar, după un an de dascălie — la școala primară din Orăștie, — a ascultat, timp de 4 ani, cursu-

rile de filologie modernă și filozofie la universitatea din Budapesta. Pretutindeni a fost printre cei mai distinși elevi.

După terminarea studiilor a ajuns secretar și asesor al Conzistorului din Sibiu.

Dintre faptele lui mai însemnate în calitate de sfetnic al mitropoliei ortodoxe amintim: regularea dotațiunilor parohiale și înființarea băncii culturale „Lumina” din Sibiu.

În afară de biserică a desfășurat o frumoasă și exemplară activitate culturală. În cuvântările sale către popor a propovăduit, cu multă pricepere, dragostea de limbă și de lege. Sufletul lui de țaran a fost în totdeauna straja cea bună a

activității sale. Și-a dat în totdeauna seama că temelia culturală și morală a neamului nostru nu e în cele câteva mii de cărturari înclinați a se închea într-o clasă socială deosebită, ci în plugarii de pe ogoare și în păstorii de pe plaieri, cari trebuie învățați și educați spre a ține piept cu viforul civilizației de astăzi.*)

Când alegerea de episcop a celor doi vrednici dignitari băștinași ai eparhiei noastre n'a obținut aprobarea preaînaltă, conducătorii bănățeni în mod firesc și-au ațințit privirea asupra protosinelului de pe atunci din Sibiu Dr. E. Miron Cristea, a cărui activitate, după cum am văzut din cele premerse, trecuse hotarele arhiiecezei. Sinodul electoral al eparhiei Caransebeșului întrunit la »Întrarea în biserică» din 1909 îl alege episcop. Alegerea e confirmată de Majestatea Sa regele acum reposat, Francisc Iosif I. A treia zi a sfințelor Paști din 1910 Prea Sfinția Sa primește hirotonia întru episcop, iar la Dumineca Tomii, 25 Aprilie 1910, Prea Sfinția Sa este instalat cu sinceră însuflețire în tronul episcopesc al Caransebeșului.

În fața altarului nou hirotonitul episcop făgăduiește, că »credința și legea strămoșească, limba și cultura românească, dragostea și înaintarea patriei străbune vor fi stelele conducătoare ale activității mele și nu mă voi abate nicidevi viitor de la calea cinstită de bun Român, de convins ortodox și de credincios patriot» și apoi fixează într'un minunat mănunchiu ținta misiunii sale arhierești în următoarele:

„A lumina clerul și poporul din eparhie, a ridica moralul și a întări disciplina bisericească

*) Luceafărul a. 1910.

pe toată linia, a desvolta toate aşezămintele bisericeşti, culturale şi economice ale eparhiei; a echilibra şi spori fondurile şi fundaţiunile cendale; a introduce o administrare uşoară şi un control sever în administrarea tuturor averilor bisericeşti din parohii; cu un cuvânt a înainta în toate privinţele interesele turmei mele; şi mai presus de toate a readuce în eparhia de Dumnezeu cercată a Severinului sfânta şi de toţi dorită pace, căci am convingerea, că numai Duhul păcii este în stare a produce acea atmosferă liniştită şi sănătoasă şi acea climă socială, în care biserica noastră, poporul nostru şi toate instituţiunile lui, să se poată desvolta normal, să se poată spori şi întări; şi toate acestea în scopul mulţumirii vremelnice şi a fericirii vecinice a credincioşilor mei.

S'au strecurat opt ani de zile dela rostirea acestor făgăduinţe de aur. Zile grele, aducătoare de potopuri de ape pe meleagurile Severinului şi de restrişte, cum n'a mai pomenit neamul omenesc. Şi cu toate acestea activitatea desfăşurată şi în acest scurt răstimp de Prea Sfinţia Sa ne arată tot mai limpede hotărîrea firmă a Păstorului cel bun, de a-şi pune şi sufletul pentru turma sa.

Vizitaţiile canonice, împreunate cu sfinţirea câte unei biserici din aproape fiecare ținut al întinsei noastre eparhii, au primenit nu odată sufletele adormite ale creştinilor espuşii pradei »lupilor răpitori«. Viaţa creştinească s'a înviorat de ploaia binefăcătoare a misionadei arhieresti. . . . Licăresc tot mai intensiv şi opaiţele de cultură, prefăcându-se în şcoli cu zidiri, aranjament şi salare învăţătoreşti corespunzătoare cerinţelor nouilor legi şcolare. . . . Se trimit cu stipendii dela Gozsdu, Trandafil şi dela dieceză tot mai mulţi tineri bănaşeni la studii academice.

Încununat cu însufleţirea fără margini a primului sinod eparhial ce-l conduce, Prea Sfinţia Sa pune temelia unui fond pentru zidirea »Seminarului episcopesc«, menit să deie creştere duhovnicească viitorilor preoţi. Acest fond întrece astăzi, prin stăruinţa de fier a Prea Sfinţiei Sale, suma de 270.000 cor. Se dă fiinţă fondului pentru zidirea catedralei, împodobirea capelei episcopesti, colectei eroilor noştri şi în fine satisfăcând sentinţei vechiului cronicar Ioan Neculcea, că »lacrimile orfanilor nici soarele, nici vântul nu le poate usca, ci numai dragostea creştinilor cu milă«, dă viaţă »Fondului orfanilor«, care în decurs de 1½ an întrece suma de 70.000 cor. Sub păstoria Prea Sfinţiei Sale averea eparhiei a crescut dela 2,153.908 cor. 48 fil. la 3,339.423 cor. 07 fil., deci în curs de 8 ani cu 1,185.514 cor. 59 fil.

Cuvântările, circularele, pastoralele, adresate clerului şi poporului dreptcredincios din eparhie, dovedesc adâncă cunoaştere a poporului, pe care-l îndrumază.

Acestea sunt fapte, cari rămân. Ele mărturisesc stăruinţa cu succes a arhierelui întru îndeplinirea programului fixat la hirotonirea sa. Ele dau şi sărbătoarei noastre de astăzi strălucirea, pe care nimeni nu o poate întuneca. Strălucire potenţată şi prin alipirea desăvârşită a poporului românesc, manifestată cu demnitate în repetite rânduri, faţă de Păstorul său, împodobit cu simţăminte de bun Român, convins ortodox şi de credincios patriot.

Bărbaţii mari, neşovăitori, ne sunt şi în aceste timpuri de plumb, nădejdea luminoasă pentru viitor. Să-i cinstim cu vrednicie, căci cinstindu-i pe ei ne cinstim pe noi înşine şi cinstim şi neamul nostru! Să nu jertfim — cum zice nimerit un învăţat dascăl al nostru — duşmăniei adevărului, ci adevărului să-i jertfim prieteniiile.

Trecând Arhipăstorul puntea unei jumătăţi de veac a vieţii sale vremelnice, îi aducem tributul veneraţiei noastre, îngemănate cu dorinţa nefăţărită, ca bunul Dumnezeu să-l dăruiască sfintelor sale biserici încă mulţi ani, în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului. . .

Din sfânta Scriptură

„Nădejdea mea este Tatăl; scăparea mea este Fiul; acoperemântul meu este Duhul sfânt: Treime sfântă, Mărire Ție!“ (Rugăciunea sf. Ioanichie).

Prorocul Ilie

Era un veac plin de întunecare veacul, în care trăia prorocul Ilie. Numai focul smuls pe trei rânduri din cer de Ilie a putut tăia brazdă de lumină în negura acelui întunecare. Era întunecarea răutăţilor şi al tuturor fărădelegilor, în care se tăvălea aproape întreg Izrailul după trecerea domniei lui David şi alui Solomon. Regi hrăpăreţi, înfrăţiţi cu desfrâul cârmuiau pe atunci poporul. Cinstirea adevăratului Dumnezeu o înlocuiau cu blăstămata închinare lui Vaal şi idolilor lui.

Dar poporul jidovesc, pelângă toate marile lui păcate nu avea să piară. Dumnezeu veghia prin prorocii săi, ca să se reîntoarcă la calea adevărului. Şi lui Ilie

„FOIȚA LUMINEI“

„Pace vouă!“

Ales. Vlahuţă

Din nou coboară-te 'ntre noi, Isuse,
Căci iarăşi turma ta e rătăcită,
Şi iar se 'ntinde noaptea cea cumplită
A vechii uri, de Tine-atunci răpuse.

De-abia se mai zăreşte ca prin sită
A mânturii stea. Dar cât de suse!
Se depărtează par' că... Cine spuse
Că stingerea ni-i singura ursită?

O vino, iubitorule de oameni,
În sufletul bătrânei lumi să sameni
Din nou credinţa cea mântuitoare..

Cunoaşte-l-vom? Pleca-vom fruntea oare,
Când, întinzându-şi mâinile amândouă
Asupra-ne, va zice: „Pace vouă“!..?

Piatra arsă

Carmen Sylva

Mândră, mult era mândră frumoasa Păună.
Nu înzadar avea ochi așa mari şi negri, sprân-

Regina României Elisabeta.

cenele îmbinate şi nas de vultur. Gura nu-i era tocmai mică, dar bine făcută, şi de vorbea ori râdea, două şiruri de dinţi zăreau lucind. Ca o coroană îşi aducea pe frunte coadele ei negre, şi văzându-o trecând sprintenă, voinică şi cu capul sus, lumea-i zicea în şagă: pui de împărat. Dar nu era așa mândră, Păunica, să întoarcă capul când trecea Tănase, şi ea-l asculta când vorbea cu dânsa la horă. Când însă cineva încerca s'o supere pomenind de dânsul, obraji ei se făceau roşii, dar şi răspunsul avea tăiş şi curma pofta de glumă a îndrăzneţului. Tare pizmuiau flăcăii pe Tănase, mai ales când aflară că logodna se făcu. Dar iată că veni război peste ţară. Tănase trebui să plece la oaste şi să poartă la Dunăre. Păuna îşi înghiţi lacrimile înaintea lumii; ea plânse în ascuns, nimeni nu putea s'o întrebe.

Cum făcea şi cum dregea, în sat ea avea mai întâi ştiri dela oaste, şi când începu să se povestească de primele bătălii, astfel de ametele o apucau, încât de multeori trebuia să se sprijine de piatra din capul satului, voinica Păună. Noaptea nu mai avea somn, şi des trebuia să lase lumânarea să ardă spre a împrăştia îngrozitoarele vedenii cari-i arătau pe Tănase al ei acoperit de răni, dându-şi sufletul, sau mort. Astfel, pe o neagră noapte, şedea ea îmbrăcată pe marginea patului, fără să ştie că afară se

pitula cineva pe lângă casă şi se uita pe fereastră. Nici nu ştia cât era de frumoasă cu ochii mari, aţintiţi înaintea ei, cu mâinile încrucişate pe genunchi. Deodată aude bătând în fereastră. Cu un ţipet năbuşit fata tresare şi întoarce capul, scrutând din ochi întunecarea. Îi pare că vede pe Tănase, şi apoi aude chemând încet: „Păună, dragă Păună, vino te rog până afară, nu te teme, eu sunt, Tănase!!!“

Mâna Păunei şi apucase ivorul uşei; acum e afară şi deodată se simte luată în braţe: Ea respinge braţul care o împresoară şi zice:

„Cum tu? Nu doară cineva voieşte să-şi răză de mine?“

„Iată inelul tău Păuno, şi aici la gât iconiţa care mi-ai dat; n'am mai putut suferi, am vrut să văd dacă nu mai uitat!“

— „Dar cine ţi-a dat drumul dela oaste?“

— „Mie? Nimeni!“

— „Nimeni? Şi eşti aici? Ce fel nu mai e război?“

— „O da, tot e război, dar eu am plecat în ascuns de focul tău, Păuno!“

— „De focul meu?“ Păuna avu un hohot scurt şi năbuşit. — „Crezi tu că-mi e drag să am de logodnic un fugar de oaste? Piel din ochii mei!“

— „Păuno! Asta-i iubirea ta? La moarte, la peire mă trimiţi?“

Tezvitianul îi rânduse Dumnezeu, să-și pună sănătatea și viața în slujba vestirii poruncilor sale și a abaterii poporului de pe căile răutăților pe cărările binelui și a dreptății. Spre acest scop îi cinstea Domnul lui Ilie tărîe de suflet, curaj, îndelungă-răbdare și puterea de a face mărețe minuni. Cu ajutorul Celui de sus Ilie ajunsese a fi numit „cel cu nume mare” și se învrednicise de cinstea, de a i-se prăznuia amintirea de biserica dreptmăritoare.

Să vedem câte-va din lucrurile mari săvârșite de acest strălucit proroc.

Ilie iubea pe Domnul Dumnezeu și ura pe toții zeii mincinoși. I-se înneca sufletul de otravă, văzând, că regele și poporul își află plăcerea în închinarea lui Vaal și că se întorc cu rătăcire dela unicul Dumnezeu. El știa, că numai pedeapsa cea mai aspră poate reîntoarce poporul de pe povârniș. De aceea fără milă rândui — având puterea dela Dumnezeu — seceta cea de trei ani peste pământ. Foamea îngrozitoare și lipsa picurilor de apă înmuie binișor cerbicia păcătoșilor. În cursul celor trei ani de groază Ilie fu adăpat și hrănit de corbi la pârăul Chorat, mai apoi trăi cu azimele și untul de lemn al văduvei din Sareth Sidonului, din vâscioarele căreia, prin darul prorocului, nu se mai sfârșia făina și uleiul.

Îngrozitoarea secetă părea, că nu mai are sfârșit. Acesta urmă abea atunci, când cinstirea lui Vaal încetă, ucizând Ilie pe toți preoții zeului mincinos. Și iată cum. Ilie porunci, ca să se gătească a jertfi preoții lui Vaal un bou; el asemenea va jertfi unul. Foc să nu întrebuinteze la jertfă, ci amândouă părțile să roage pe Dumnezeu lor, să trimită foc din cer, care să mistue jertfa. Zadarnice erau rugămintele preoților lui Vaal, căci acela, nefiind, nu-i ajuta, pecând Ilie dobândi dela adevăratul Dumnezeu focul cel ceresc pentru jertfa sa. Jertfa, cât și întregul jertfelnic, cu lutul, lemnele și apa folosită au fost mistuite de focul din cer, semn, că jertfa a fost bine primită. Poporul a văzut atunci, care este

adevăratul Dumnezeu; preoții lui Vaal au fost prinși și junghiați până la unul. După pierderea acestor înrăutățiți, Ilie suindu-se în muntele Carmilului, a cerut ploaie, care s'a revărsat cu îmbelșugare asupra țării.

După omorârea preoților lui Vaal, Ilie a fost prigonit de regina Isabela; de groaza răzbunării acesteia a fugit în pustie; apoi după un post de patruzeci de zile, în muntele Horeb, s'a învrednicit a auzi pe Domnul vorbindu-i, și a-l vedea după cutremur și vifor „în glas de vânt subțire”, mai apoi a uns pe Eliseu de proroc în locul său.

Prorocul Ilie ținea mult și la dreptate. Ticălosul rege Ahab, amăgit de Isabela, soția sa, râvnise la via lui Nabot, unui supus al său. Neînvoindu-se acesta să dea din mână moștenirea sa părintească, regele nu putu ajunge la vie. Dar regina, trimițând la moarte cu ajutorul unei judecăți mincinoase pe Nabot, știu să-și agonisească via. Pentru această nedreptate urâtă și faptă sângeroasă a purtat regele răspunderea, deaceia i-a zis lui Ilie: „în locul în care au lins porcii și câinii sângele lui Nabot, acolo vor linge câinii sângele tău și femeile desfrânate se vor spăla cu sângele tău”. Aceste cuvinte de mustrare și blăstăm s'au îndeplinit apoi asupra lui Ahab.

Urmașul lui Ahab, Ohozia, zăcând de grea boală, aștepta vindecarea iarăși dela zeul Vaal, deaceia pe solii lui i-a mustrat aspru Ilie. Regele a trimis la el în două rânduri câte cincizeci de oameni cu conducători, ca să-l ducă la sine, dar cei de douăori cincizeci au fost înghițiți de foc. Iar cu ceata trimisă a treia oră a mers Ilie la rege și l-a mustrat pentru necredința sa, prezicându-i sfârșitul.

După multe minuni săvârșite, odată, pecând Ilie era în tovărășia lui Eliseu pe malul Iordanului, s'a întâmplat cu el minunea cea mare: a fost răpit adevărat la cer într-o căruță de foc cu patru cai. Înainte de această „călătorie streină”, și-a făgăduit Ilie darul său îndoit lui Eliseu, pe

care l-a revărsat apoi asupra acestuia deodată cu cojocul, ce i-l aruncase din car. Eliseu privia plin de uimire la înălțarea minunată, strigând: „Părinte, Părinte, carul lui Izrail și călărașul lui, ... și mai mult nu l-au văzut pe el”. ...

Ilie a fost dus la cer, de-acolo s'a mai pogorît odată în tovărășia lui Moise, când Isus s'a schimbat la față în muntele Tavorului.

De ziua lui să ne rugăm, ca să mijlocească și pentru noi la Mântuitorul lui, de a cărui lature s'a învrednicit să șază.

Preotul din vale

Știrile săptămânii

Mersul războiului. Aduceți-vă aminte de acele clipe de înfiorare ale zilei de 26 Iulie 1914, în cari dobele vesteau lumii începutul crâncenului măcel, căruia, pare, mintea omenească nu-i mai poate pune stavilă. În urma unui complot urzit la Belgrad, moștenitorul nostru de tron Francisc Ferdinand, a cărei personalitate a în-suflat și poporului românesc din patrie frumoase nădejdi pentru viitor, este ucis dimpreună cu soția sa Sofia Chotek, la Serajevo. Monarhia noastră cere Serbiei la 23 Iulie 1914 espicări și pedepsirea tuturor celor vinovați. Răspunsul Serbiei, bazat pe o telegramă de făgăduială a țarului Rusiei, că va sprijini mica țară balcanică contra monarhiei noastre, nu ne îndestulește, așa că trimisul Austro-Ungariei, baronul Giesl, părăsește Sămbătă seara la 25 Iulie Belgradul, ca apoi în zorile acelei Dumineci de vecinică pomenire ale lui 26 Iulie 1914, să trăznească prima noastră bombă în Belgradul îndărătnic. Patru ani de zile s'au strecurat de atunci. Și tunul nu mai amuțește. El seceră zilnic sute și mii de vieți. Războiul acesta înfricoșat aarat cu plugul său de oțel aproape întreaga suprafață a Europei, ba a trecut și la celelalte continente, lăsând în urma lui numai pârjol, ruine, cadavre, jale și lacrimi. Neamul românesc din iubita noastră patrie și-a avut partea leului la apărarea demnității și integrității patriei și a splendorii tronului. Vitejia românească, dovedită la toate fronturile, a fost neîntrecută. Deie Dumnezeu, ca sângele vărsat șiroaie al fiilor noștri și lacrimile văduvelor și ale orfanilor să aducă și neamului românesc zile mai bune. Iar Stăpânul milelor, trimițând îngerul păcii pe pă-

„Pasă unde-i vrea, dar atâta-ți spun, nicio-dată nu voi fi nevasta ta; căci a fi silită a-mi „desprețui bărbatul, asta n'o pot suferi!”

— „Iubești pe altul!”

„Nu, Tânase, pe tine, numai pe tine te iubesc; am petrecut nopți cu gândul la tine, „dar n'aș fi visat niciodată că am prins dragoste „de un netrebnic fricos!”

Păuna își ascunse fața cu mâinile, plângând.

— „Eu gândiam că o să mă primești cu bucurie, o să mă ascunzi la tine!”

— „O! rușine, strigă fata, rușine că m'am logodit ție; dar ascultă ce-ți spui eu acum, că mai curând or arde Bucegii, decât eu să-ți fiu ție nevastă.”

— „Și eu, strigă Tânase, și eu îți spui ție „că nu mă vei vedea de acum decât schilod „ori mort!”

În acel moment stau față în față amândoi tinerii cu ochii așa de aprinși de mânie, încât luceau în întunec. Deodată se răspândi deasupra lor o lumină roșie, și când priviră în sus, le păru că s'a aprins unul din vârfurile stâncoase ale Bucegilor. Tot mai mare se făcea jeratecul, până ce se ridică o flacără roșie din care părea că sar stele. Logodnicii stau înmărmuriți. Feres-trele caselor vecine începură a se deschide, oa-menii strigau unii către alții: arde pădurea! ba arde muntele! Câinii lătrau, cocoșii cântau. Atunci

Păuna apucă pe flăcău de umeri, și respingându-l departe de dânsa îi strigă: „departe, fugi de aici și te ascunde căci altfel mor de rușine!” Închise apoi ușa și stinse lumânarea. Cu inima sărindu-i în piept se uită după Tânase plecând și pitindu-se în umbră după case, ea văzu încă muntele cum licărea, și se întuneca încet, și ea nu dete nici un răspuns când veniră s'o cheme să vadă minunea.

Din acea zi toți văzură pe Păuna afară din cale sarbădă; nu mai radeau buzele de pe cari zburau așa de lesne glumele și erau totdeauna gata la răspuns șuguitor și cu tăiș. În tăcere își vedea acum de lucru se simția însă adesea așa de obosită, încât era silită să se așeze pe marginea fântanei și cu apă să-și răcorească fruntea. Câte odată își privia visând fața în fântână, ori, speriată, se uita în sus la Bucegi. Neașteptat începu a se zice că Tânase ar fi fost în sat; cutare și cutare susținea că l-a văzut la lumina muntelui în flăcări, că i-a auzit chiar glasul împreună cu cel al Păunei. Când o întreba pe dânsa despre acesta, picături de sudoare i-se puneau pe frunte și în jurul buzelor, cari tremurau ușor când zicea: „Dar nu era tăcere și întunec la mine când ardea muntele?”

Mama Păunei da mereu din cap și zicea că se vad fel de fel de minuni în lumea asta ticăloasă. Sosi atunci știrea că se dăduse o mare

și crâncenă bătălie, știre pe care Păuna fu cea din urmă a o afla de astădată. Ea se duse curând acasă, își legă o boceluță*; puse mămăligă și o bucată de dovleac într'un șervet, și când mama sa o întrebă îngrijită unde se duce, îi zise numai: „mă întorc curând, mamă, nu te îngriji despre mine.”

Se întindea în amurgul serei câmpul de bătaie; mii de morți se vedeau risipiți, cari se rostogoliau dându-și sufletul, alții, cu capul la pământ, schiopau de colo până colo. Oastea era tăbărită în jurul unor mari focuri de bivouac, și nimeni nu mai asculta la vaetele cari veniau de pe câmpul de bătaie. O formă înaltă de femeie se strecura singură printre rândurile celor cari zăceau, dupăce străbătuse tot lagărul, întrebând de Tânase. Fără sfială se apropia de prieten și de vrămaș, dând să bea la unul ori la altul, și privia bine pe cei morți. Venise noaptea și luna lumina acum groaznică câmpie. Mereu umbla fata de colo până colo, ingenunchiând când aici, când dincolo, sprijinind de pieptul ei capul vre-unuia care-și da sufletul și cătând, pe trupuri groaznic schilodite, de nu se găsește un inel și o iconiță la gât. Numai odată se dete cu desgust înapoi când văzu niște femei, cari despo-liau un mort, și auzi trosnind oasele degetelor

* Năframă mare
tabără

mânt, să pună cu îndurare zăgaz valurilor de sânge. . .

Comunicatele oficiale din săptămâna aceasta poartă pecetea nesiguranței cu privire la frontul apusean. Am spus, că generalul englez Maurice a declarat, că întrucât Hindenburg nu va secera învingere în cursul acestei veri, atunci anul acesta rămâne sterp pentru el.

Am văzut limpede că, începând de astă primăvară, Hindenburg nizește, prin ofenzivă puternică, la înfrângerea dușmanului pe frontul apusean. El a voit să deie dușmanului lovitură, care să-l fie desmetecit și să-l aducă la convingerea, că continuarea măcelului nu mai are rost. El a voit instăpânirea păcii pe pământ. N'a voit-o însă ententa, care nu s'a mulțumit numai cu apărarea, ci a început ea contraofenzivă la frontul dintre Reims și Marne. Nu cunoaștem intențiile ententei și nici puterea ei de acțiune de acum. Și ea voeste înfrângerea dușmanului. Din luptele mici, ce se desfășoră acum, nu vedem nimic pozitiv. Germania însă nu se lasă fără rezultate pozitive. Deci războiul va mai urma. Până când? Cine ar putea da răspuns!

Din Albania și dela frontul italian, cu excepția unor lupte locale, asemenea n'avem nimic de înregistrat. Ministrul nostru de honvezi Szurmay ne destăinuște însă un fapt interesant. Asume: Planul de război privitor la ofenzivă noastră dela frontul italian a fost în parte tradat de sublocotenentul regimentului 56 Stiny, care a desertat la Piave. Un asemenea caz s'a întâmplat și în munții venețieni, unde italienii așteptau deja pregătiți cu masche pentru gaz atacul nostru. În Albania a trecut la dușman locotenentul dela regimentul 96 Emil Ghilardi și numai în urma trădării acestuia a putut obține dușmanul succese neînsemnate.

După Iaponia a urmat și hotărîrea Chinei de a-se amesteca în războiul de încurcături din Rusia. Intervenția rasei galbene în Europa, sigur, nu va avea sfârșit bun.

Cătră cetitori. Rugăm pe toți acei cetitori ai noștri, a căror abonament a expirat deja la 1 Iulie a. c., să ne trimită prețul foii, sau să ne încunoștiințeze, că nu mai voesc să-o aboneze, pentruca să le oprim trimiterea „Luminii”. Spesele împreunate cu scoaterea unui ziar sunt astăzi atât de mari, încât nici noi nu ne putem permite luxul, de a-o trimite gratuit nimănui.

Cei cari își schimbă adresa, pentru tipărirea unei fășii noi, și pentru schim-

barea registrelor, îi rugăm să ne trimită 1 cor.

Numeri de probă trimitem cu plăcere fiecăruia, care ni-se adresează.

Cât nutreț se lasă economilor pe seama vitelor? Pentru un cal de ham 7 măji metrice, pentru o iapă de prăsilă 12, pentru un mânz sub doi ani 2 măji metrice de ovăs (orz). Pentru vitele cornute și anume pentru un taur de prăsilă 7, pentru un bou de jug 2, pentru un vițel sub 1 an 1, iar pentru o vacă a cărei lapte se vinde pentru folosința publică, la cerere specială, se lasă la un an 5 măji metrice de ovăs (orz). Pentru un berbec se lasă 30 klg.; pentru un miel 10 klg.; iar pentru oi nimic. Pentru un vier 2 măji metrice, pentru o scroafă cu purcei 3 măji metrice de orz. Pentru porcii de îngrășat se lasă de cap 6 măji metrice orz. Pentru grășuni se lasă de cap 50 klg. orz. Aceia cari au și cucuruz au dreptul să-și rețină din orz numai 2 măji metrice pentru un vier, 1½ pentru o scroafă, iar pentru un porc de îngrășat 2 măji metrice. Pentru galițe se lasă numai curăturile.

Promoție. Părintele Dr Virgil Cioban, preot militar superior în Praga, absolvând cursurile facultății de medicină din Viena și din Praga a fost promovat în 7/20 Iulie a. c. doctor în medicină. Este primul caz, când un preot român obține diploma de medic. Părintele Cioban este și doctor în sf. teologie și este unul dintre cei mai distinși membri ai generației tinere. Sincere felicitări!

† **Nicolae Coca**, preot în Mehadica, a reposat în Domnul. A fost preot harnic, care a ostănit pentru înflorirea comunei sale bisericești. Dumnezeu să-l odihnească!

Post de învățătoare. În frunțașă comună Toracul-mic din tractul Bănat-Comloșe lipsă de învățătoare harnică, care să muncească dimpreună cu ceilalți 4 învățători spre întărirea și luminarea comunei. Salarul corespunzător cerințelor legii.

Cartofii s'au recvirat în felul celorlalte bucate. Fiecare econom e dator să anunțe primăriei câți are și apoi-i-se va lăsa spre folosire numai cvota, ce o statorește stăpânirea.

Nutrețul asemenea se va recvira; îndeosebi fânul și paie. Prețul nutrețului e maximat astfel: fânul, trifoiul, lucerna, mohorul, hrișca 30 cor. maja metrică; paie de primăvară și pleava de orz, ovăs și hrișcă 18 cor., iar paie de așternut 12 cor. maja metrică. Cocenii (tuleii) vor fi 14 cor. maja metrică.

Zile fără carne. Începând cu 1 August a. c. Marța și Joia nu se va mai servi carne în localuri publice.

să mor aici, sunt orb, de ce mai sunt eu bun pe lume!

— „Nu, nu, strigă Păuna, ești logodnicul meu iubit și vrând Dumnezeu, bărbatul meu, în curând! Dar taci acum! taci!”

Multe și lungi săptămâni trecuseră din acea dimineață, săptămâni în cari Păuna nu se mișca zi și noapte de lângă patul lui Tănase, și neobosită-l îngrijise. Într-o zi oamenii din sat văzură venind drumul doi călători: un orb în manta soldățească, cu crucea de onoare pe piept, și o fată care-l ducea de mână și cu suris vesel zicea cătră trecători: „Iată-mi logodnicul! Un viteaz, vedeți semnul pe piept!”

— „Și pe obraz!” adăoga Tănase suspinând. Nici odată nu fusese nuntă așa de mare, de aproape și de departe se adunase lumea și căia pe Păuna cea frumoasă care lua pe orb. Ea însă era veselă și râdea tuturor zicând: „Sunt mântului că sunt voinică și pot să muncesc pentru amândoi!”

Muntele însă pe care lumea-l văzuse arzând, se numi Piatra-arsă, căci ciobanii și vânătorii cari urcaseră după capre negre jurară că au găsit acolo stânci prefăcute în cărbuni.

Tarifa de transport pe trenuri se scumpește începând cu 1 Septembrie a. c. cu 70%. Numai transportul cărbunilor se scumpește cu 40%.

300.000 americani au sosit, după „Az Est”, în luna Iulie la diferite fronturi. America peste tot a transportat în Franța până acum 1.250.000 oameni.

Vițel cu picioare de cal. În Adony a făcut o vacă un vițel cu picioare și coadă de cal. Natural n'a trăit decât numai câteva minute.

Calendarul săptămânii

Iulie

Cuptor

Zilele săptămânii	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	19	C. P. Die și Ca Macrina
Vineri	20	(†) Prof. Ilie
Sâmb.	21	CC. PP. Ioan și Sim., Pr. Iezechiel
Dum.	22	(†) Mironos. Maria Magdalena
Luni	23	M. Foca
Marți	24	M. Mă Christina
Merc.	25	(†) Adormirea santei Anei

Biblioteca Ardealului

Sub acest titlu va apare în editura institutului de arte grafice, Alexandru Anca, Gherla, o nouă publicație românească periodică sub direcțiunea d-lui Emil Isac. „Biblioteca Ardealului” va apare în formă de carte în fiecare lună, tipărită pe hârtie bună, cu caractere tipografice moderne și învăluită în cupertă ilustrată. Primul număr va apare în cursul lunii August, și va conține versuri de Gheorghe Coșbuc, în forma unei antologii moderne și cu o prefață de d. Emil Isac. Exemplarul va costa 1 coroană 50 fileri (1 franc 50 bani) plus 50 fileri pentru porto și se poate comanda la toate librăriile, sau direct la editură: „Institutul de arte grafice Alexandru Anca, Szamosujvár-Gherla. La comandă suma să se trimită înainte. Tot ce privește redacția bibliotecii, scrisorile să se adreseze d-lui Emil Isac, Cluj (Kolozsvár), strada Bartha M. 22.

5-2

Biblioteca poporală religioasă

edată de A. TĂUTUL preot în Suceava
Bucovina

	Bani
2. Viața sf. marelui Martir Gheorge costă	40
3. „ „ părintelui Grigore arh. Const. „	30
4. „ „ împărat Constantin cel mare și a împărătesei Elena	60
5. „ „ Martir Ioan cel Nou dela Suceava	40
6. „ „ Proroc Ioan Botezătorul	40
7. „ „ apostoli Petru și Pavel	60
8. Minunile lui Isus Cristos cu ilustrațiuni va apărea în curând.	
8. Viața sf. maice Paraschiva	30
În curând vor apărea și alte broșuri.	
La o comandă mai mare librăria „Școala Română” din Suceava Bucovina dă și un rabat corespunzător.	
10-4	

Casa

de sub Nr. 647 din strada lazului în Caransebeș, cu jumătate intravilan de 232 st. □ este de vinzare. Asemenea și o grădină de 2 jugere îngrădită cu gard viu din „valea-mare”. A se adresa la Nicolae Teodorovits în Bozovics. 3-1.

Anunț de căsătorie

Un comerciant și ospătar, absolvat dela miliție, de 38 ani, dintr-o comună frunțașă în Torontal, voeste să se căsătorească cu o fată sau nevastă fără copii de 30-40 ani, care să dispună și de ceva avere. A se adresa învățătorului penz. Silviu Ștefan în Végsszentmihály (com. Torontál). 4-1

OFITER stabilit în Caransebeș, caută un instructor, de administrații foii noastre.

1-1